

Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi Biyoloji Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Aysel Temelli
Atatürk Üniversitesi KKEF
atemelli@atauni.edu.tr

Murat Kurt
Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
muratkurt60@hotmail.com

Özet

Bu araştırma, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarının belirli faktörlere göre belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları Envanteri” Eğitim Fakültesi Biyoloji Öğretmenliği ve Fen Fakültesi Biyoloji Anabilim Dallarında öğrenim gören toplam 321 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler, aritmetik ortalama, standart sapması ve t değerleri ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları arasında cinsiyet ve sınıf düzeyine göre motivasyon, ders öncesi ve sonrası hazırlık, çalışma yöntemleri ve toplam alt boyutlarında anlamlı bir farklılaşma belirlenmiştir. Fakülte düzeyinde ise ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri ve toplamda anlamlı bir farklılaşma belirlenirken, diğer boyutlarda anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir. Ayrıca öğretim şekline göre de öğrencilerinin görüşleri arasında tüm boyutlarda bir farklılık belirlenmemiştir. Bulgularımız ve literatür bilgilerinin ışığında, öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarıyla ilgili boyutlar ve alt boyutlar arasında da pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunması olasıdır.

Anahtar Kelimeler: Biyoloji, biyoloji öğretmenliği, ders çalışma alışkanlıkları

The Analysis of Biology Students’ Studying Habits in Science and Education Faculties in Terms of Different Variables

Abstract

This study was conducted to determine studying habits of students of Kazım Karabekir Education Faculty and Science Faculty Biology Departments, according to various factors. “Study habits and Attitudes Inventory” was applied to 321 students from Education Faculty, Department of Biology Teaching and Science Faculty Biology Departments. Obtained data were analyzed for arithmetic mean, standard deviation and t scores. A meaningful differentiation between motivation, pre-and post-lesson preparation, study methods and total sub-dimensions in clusters of sex and grade, was found. In faculty level, however, no difference was found except pre- and post-lesson preparation and time management abilities. Additionally, no differentiation in any dimensions between students of different education forms. In light of our findings and literature, positive directioned meaningful relations are probable, concerning dimensions and sub-dimensions of students’ study habits.

Keywords: Biology, biology teaching, study habits.

Giriş

Biyoloji, diğer bilim dallarındaki gelişmelere paralel olarak her geçen yıl önemi artan ve artmaya devam eden bir bilim dalıdır. 20. yy’ın sonu ve 21. yy’ın başında biyolojideki gelişmeler yoğunluk kazanmıştır. Gelişmiş ülkelerde ve gelişmekte olan ülkelerde biyoloji

bilimindeki çalışmalara büyük önem verilirken, bu çalışmayı yapacak bilim insanlarının eğitimine de büyük bir önem verilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde de son yıllarda biyoloji ve biyoloji eğitimine verilen önem artmakla beraber, en iyi eğitimin nasıl verileceğiyle ilgili çalışmalar da yapılmaktadır. Kalkınmakta olan ülkeler arasında yer alan, çağdaş ve teknolojik ileri düzeydeki devletler arasında yer almayı kendisine hedef edinen ülkemizde, istenilen kalkınma hızının elde edilmesi, doğal kaynaklar, sermaye ve insan kaynaklarının kullanılmasına bağlıdır. Bu üç unsurdan birisi yetersiz ve eksik kullanılırsa, istenilen kalkınma gerçekleşmeyecek ve ülkemizin rekabet gücü olumsuz yönde etkilenecektir. Bu üç unsur içerisinde yer alan insan kaynakları, kalkınmanın en önemli koşuludur. İnsan kaynağı olmadan hiçbir kaynağın verimli bir şekilde kullanılması mümkün değildir. Ayrıca insan gücü kaynaklarıyla kalkınma arasında ilişkinin özelliği çift yönlü bir etkileşimin varlığını ortaya koymaktadır. Çünkü ekonomik ve sosyal gelişme ancak insan gücünün iyi yetiştirilmesi ve eğitilmesi ile sağlanabilir (Kocabaş, 1997; Çil, 1995).

Başarılı bir okul hayatında etkin bir şekilde ders çalışma ve öğrenme yollarını kullanmasını bilmenin öğrenci başarısında çok önemli rolü vardır. Öğrencilerin kullandığı çalışma yöntemlerinin, öğrenme tekniklerinin, alışkanlıklarının, derse ve öğrenmeye karşı olan istek ve tavırlarının etkisi büyüktür. Başarılı ders çalışmada gerekli ve doğru davranış, tavır ve alışkanlıklar ne kadar erken yıllarda kazanılırsa, gelecek yıllardaki eğitim ve öğretim süreci o kadar kolay ve zevkli geçer. Çünkü hızlı öğrenen öğrenci, yeni öğrenilenleri eskileriyle birleştirerek daha geniş ufuklar açar. Etkin ders çalışma ve öğrenme için gerekli olan söz konusu ustalık, davranış, tavır ve alışkanlıklar, bilinçli bir gayret sarf edilerek öğrenilebilen, kazanılan davranışlardır (Turgut, 1992). Bunun yanında; öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen birçok etmen vardır. Etkili ve verimli ders çalışma alışkanlıkları bu etmenlerin en önemlilerindedir. Bu konuda yapılan araştırmalarda öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Demiroğlu-Memiş, 2007; Tümkaya ve Bal, 2006; Grabill et al., 2005; Houtte, 2004; Tinklin, 2003; Arslantaş, 2001; Hong & Lee, 2000; Mullen, 1995; Küçükahmet, 1987). Birçok öğrencinin uygun çalışma alışkanlık ve becerilerine sahip olmadıklarından veya bu alışkanlıkları yeterince kullanamadıklarından başarısız oldukları da saptanmıştır (Vergili ve Atılgan, 1998). Bu öğrencilerin yeteneklerinin altında bir başarı gösterdikleri ve başarılarının artmasına yardımcı olacak etkili ve verimli ders çalışma alışkanlıkları geliştiremedikleri bilinmektedir. Öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarından kaynaklanan başarısızlık nedenlerinin belirlenmesi ve bu konuda somut çözümler üretilmesi eğitimde verimliliğin artırılmasına yönelik bir önlemdir (Vergili ve Atılgan, 1998).

Öğrencilerin akademik başarılarının yükselmesine yardımcı olmak, yükseköğretimde verimliliği arttırmak ve öğrenci başarısını etkileyen etmenlerin neler olduğunu ortaya çıkararak, bunların olumlu yönde şekillendirilmesi için çaba harcamanın eğitimcilerin ve eğitim araştırmacılarının öncelik vermeleri gereken konuların başında gelmektedir (Gülmez, 1992). Çünkü yükseköğretimde okuyan öğrencilerin başarılarının düşük olması, her geçen gün daha da büyüyen bir sorun haline gelmektedir. Öğrencilerin başarısız olmasının sonucunda öğrenci velileri, okul ve öğretmenleri suçlamakta, öğretmenler eğitim sisteminin aksayan yanlarını ve öğrencilerin yeterince ders çalışmadıklarını öne sürmekte, öğrenciler ise yeterince ders çalıştıkları halde başarılı olamadıklarını belirterek okul ve öğretmenleri suçlamaktadırlar.

Öğrencinin derslerini belli programlar içerisinde, dikkatini vererek, merak ve ilgiyle, sistemli ve düzenli bir şekilde çalışması, önüne çıkan problemleri çözerek çalışmayı tam olarak bitirinceye kadar sebat etmesi ve öğrenmede başkalarından geri kalmaması verimli ders çalışma tekniklerinin temel ilkelerini oluşturur (Uluğ, 1981). Öğrenci çok zeki de olsa, ailesinden çok destek de görse, hiçbir fiziksel ve ruhsal sorunu da bulunmasa ve diğer etkenler ne kadar istendik de olsa verimli çalışma alışkanlıklarını edinemediği sürece, istediği sonuçlara ulaşamaz, zamanını ve enerjisini en verimli olacak şekilde kullanamadığı için başarı düzeyini arttıramaz ve daha iyi öğrenemez. Bu bağlamda, öğretme-öğrenme sürecinde başarılı olabilmek için belli bir ders süresi dışında, öğrencilerin nasıl ders çalıştıklarının bilinmesi veya verimli ders çalışma alışkanlıklarına ne düzeyde sahip olduklarının belirlenmesi gerekmektedir. Bundan dolayı Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Biyoloji Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin alanlarıyla ilgili ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma düzeyleri çeşitli faktörler açısından incelenmiştir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

Öğrenciler arasında;

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre;
2. Öğrencilerin öğrenim gördükleri öğretim şekli,
3. Öğrencilerin buldukları sınıf düzeyi,
4. Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte ve bu boyutlarla ilgili olarak;
 - a) Derslerle ilgili motivasyon becerilerine sahip olma düzeyi açısından bir farklılık var mıdır?
 - b) Ders öncesi ve sonrası yaptıkları çalışmalar açısından bir farklılık var mıdır?
 - c) Ders çalışma yöntemleri açısından bir farklılık var mıdır?
 - d) Zaman yönetimi becerileri açısından bir farklılık var mıdır?
 - e) Ders çalışmalarını yaptıkları mekanların özellikleri açısından bir farklılık var mıdır?

Materyal ve Metod

Yöntem

Bu araştırma Biyoloji Öğretmenliği Bölümü ve Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü birinci ve son sınıf öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarını; motivasyon, mekan, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri, çalışma yöntemleri gibi farklı değişkenler açısından incelenmesini hedefleyen betimsel bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2008-2009 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Biyoloji Öğretmenliği ve Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Biyoloji Öğretmenliğinin birinci ve son sınıflarında öğrenim gören 65 öğrenci (30 kız 35 erkek) ve Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünün birinci ve son sınıflarında öğrenim gören 265 öğrenci (128 kız 137 erkek) olmak üzere toplam 321 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Araştırmada Sırmacı (2003) tarafından geliştirilen “Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları Envanteri” kullanılmıştır. Envanter; motivasyon, mekan, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi ve çalışma yöntemlerini içeren 25 sorudan oluşmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 15.0 paket programında analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde verilerin aritmetik ortalaması, standart sapması ve t değerleri alınarak yorumlanmıştır.

Bulgular Ve Yorumlar

Elde edilen veriler ışığında, öğrencilerin cinsiyetlerine göre çalışma alışkanlıklarında bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t-testi uygulanmış olup bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyet Faktörüne Göre Öğrencilerin Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olma Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama - Standart Sapma ve ‘t’ Değerleri

		\bar{x}	S.S	t
Motivasyon	Kız	3,83	0,64	3,58*
	Erkek	3,55	0,71	
Mekân	Kız	3,93	1,06	1,02
	Erkek	3,81	1,21	
Ders öncesi ve sonrası hazırlık	Kız	3,15	0,84	2,97*
	Erkek	2,84	0,96	
Zaman yönetimi becerileri	Kız	2,83	1,10	1,85
	Erkek	2,59	1,15	
Çalışma yöntemleri	Kız	3,57	0,57	2,09*
	Erkek	3,42	0,68	
Toplam	Kız	17,31	4,21	2,32*
	Erkek	16,21	4,71	

(kız) n= 196 (erkek) n= 125 (*) p< 0,05 Anlamlı

Cinsiyet faktörüne göre öğrencilerin, çalıştıkları mekânın özellikleri ve zamanı kullanma becerileri arasında kız ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun yanında motivasyon, ders öncesi ve sonrası hazırlık, çalışma yöntemleri ve toplamda kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Motivasyon, mekân, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri, çalışma yöntemleri ve toplamda kızların ortalamalarının erkeklerin ortalamalarından büyük olduğu görülmektedir. Bu bulgular göstermektedir ki kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha iyi ders çalışma becerilerine sahiptirler. Öğretim şekli faktörüne göre öğrenciler arasında, ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma düzeyleri arasındaki farklar ile ilgili bulgular tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretim Şekli Değişkenine Göre Öğrencilerin Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olma Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama - Standart Sapma ve 't' Değerleri

		\bar{x}	S.S	t
Motivasyon	1. Öğretim	3,73	0,64	0,24
	2. Öğretim	3,71	0,72	
Mekân	1. Öğretim	3,85	1,15	0,74
	2. Öğretim	3,95	1,06	
Ders öncesi ve sonrası hazırlık	1. Öğretim	3,07	0,86	1,05
	2. Öğretim	2,95	0,98	
Zaman yönetimi becerileri	1. Öğretim	2,77	1,09	0,77
	2. Öğretim	2,67	1,19	
Çalışma yöntemleri	1. Öğretim	3,48	0,59	1,58
	2. Öğretim	3,60	0,66	
Toplam	1. Öğretim	16,90	4,33	0,87
	2. Öğretim	16,88	4,61	

(1. Öğretim) n= 214

(2. Öğretim) n= 107

(*) p< 0.05 Anlamlı

Öğrencilerin derslere karşı olan motivasyon düzeyleri, mekanları, ders öncesi ve sonrası hazırlıkları, zaman yönetimi becerileri ve çalışma yöntemleri açısından birinci öğretim ile ikinci öğretim öğrencileri arasında bir farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin öğretim şekline göre ders çalışma becerilerine sahip olma bakımından en yüksek ortalama motivasyonda birinci öğretim öğrencilerine aittir (3,73). En düşük ortalama ise, zaman yönetimi becerilerinde ikinci öğretim öğrencilerine aittir (2,67). Tablo 2 den elde edilen bilgiler sonucunda birinci öğretim ile ikinci öğretim öğrencilerinin benzer görüşleri paylaştıkları söylenebilir. Sınıf düzeyi faktörüne göre öğrenciler arasında ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma düzeyleri arasındaki farklar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Düzeyi Faktörüne Göre Öğrencilerin Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olma Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama - Standart Sapma ve 't' Değerleri

		\bar{x}	S.S	t
Motivasyon	1. Sınıf	3,77	0,68	1,97*
	4. Sınıf	3,62	0,69	
Mekân	1. Sınıf	4,03	1,01	2,96*
	4. Sınıf	3,63	1,25	
Ders öncesi ve sonrası hazırlık	1. Sınıf	3,35	0,79	9,78*
	4. Sınıf	2,45	0,79	
Zaman yönetimi becerileri	1. Sınıf	2,96	1,10	4,87*
	4. Sınıf	2,34	1,07	
Çalışma yöntemleri	1. Sınıf	3,56	0,60	1,49
	4. Sınıf	3,45	0,64	
Toplam	1. Sınıf	17,67	4,18	4,21*
	4. Sınıf	15,49	4,44	

(1.Sınıf) n= 206

(4.Sınıf) n= 115

(*) p<0.05 Anlamlı

Sınıf düzeyine göre birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin arasında, motivasyon, mekan, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri ve toplamda anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında sadece çalışma yöntemleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Tablo 3 incelendiğinde, birinci sınıf öğrencilerinin ortalamasının dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha büyük olduğu görülmektedir. Bunun sonucu olarak birinci sınıf öğrencileri, dördüncü sınıf öğrencilerinden daha iyi bir ders çalışma becerisine sahiptir. Fakülte faktörüne göre öğrenciler arasında, ders çalışma becerisine sahip olma düzeyleri arasındaki farklar Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Fakülte Değişkenine Göre Öğrencilerin Ders Çalışma Becerilerine Sahip Olma Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama - Standart Sapma ve ‘t’ Değerleri

		\bar{x}	S.S	t
Motivasyon	Fen Fakültesi	3,81	0,53	1,14
	K.K.E.F	3,69	0,71	
Mekân	Fen Fakültesi	4,09	1,03	1,65
	K.K.E.F	3,83	1,13	
Ders öncesi ve sonrası hazırlık	Fen Fakültesi	3,43	0,67	4,95*
	K.K.E.F	2,93	0,93	
Zaman yönetimi becerileri	Fen Fakültesi	3,08	0,97	3,12*
	K.K.E.F	2,65	1,15	
Çalışma yöntemleri	Fen Fakültesi	3,52	0,49	0,16
	K.K.E.F	3,52	0,65	
Toplam	Fen Fakültesi	17,93	3,69	2,25*
	K.K.E.F	16,62	4,57	

(1: Fen Fakültesi) n= 256 (2: K.K.E.F) n= 65

(*) p< 0.05 Anlamlı

Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü öğrencileri ile. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri arasında ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma açısından; ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri ve toplamda anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bunun yanında motivasyon ve çalışma yöntemlerinde anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca Fen Fakültesi öğrencilerinin toplam ortalaması 17,93 ve Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencilerinin toplam ortalaması 16,62 olduğundan ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma düzeylerinde Fen Fakültesi öğrencileri lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu belirlenmiştir.

Tartışma Ve Sonuç

Araştırmamızda kullanılan öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları anketi; motivasyon, mekan, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri, çalışma yöntemleri ve toplam olmak üzere 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlara bağlı olarak öğrencilerin çalışma alışkanlıkları; cinsiyet faktörü, öğretim şekli, sınıf düzeyi ve fakülte değişkeni boyutlarına göre incelenmiş olup, şu bilgilere ulaşılmıştır:

Cinsiyetlerine göre öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları incelendiğinde motivasyon, ders öncesi ve sonrası hazırlık, çalışma yöntemleri ve toplamda aldıkları puanların ortalamasına ilişkin t değerleri $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı farklı bulunmuştur. Çalışmamıza paralel olarak bu konuda yapılmış birçok araştırma, öğrencilerin ders çalışma becerileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir (Yüksel vd, 2007; Sırmacı, 2003; Arslantaş, 2001; Thomas & William, 1996;). Ayrıca bütün alt boyutlarda kızların puan ortalamaları erkeklerin puan ortalamalarından daha yüksektir. Rasor & Rasor (1998), Sacramento ve California bölgesindeki iki devlet okulundan 1441 öğrencinin, sınav kaygısı puanları ile verimli ders çalışma alışkanlıkları arasındaki ilişkileri ve verimli çalışma alışkanlığının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemiştir. Bu araştırmanın bulguları, bizim araştırmamızın bulgularını desteklemektedir. Bulgularımız, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre verimli ders çalışma yöntem ve tekniklerini daha çok kullandıklarının bir göstergesi olabilir. Zira, cinsiyet açısından öğrencilerin farklılıklarına bakıldığında, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden akademik olarak daha başarılı olduğu, daha iyi çalışma alışkanlık ve tutumlarına sahip oldukları görülmektedir (Grabill et al., 2005; Houtte, 2004; Tinklin, 2003; Arslantaş, 2001; Hong & Lee, 2000; Mullen, 1995; Küçükahmet, 1987; Brown & Holtzman, 1984; Uluğ, 1981). Aynı zamanda cinsiyetlerine göre öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları anketinin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamasındaki farklılıklara ilişkin t-testi sonucu “zaman yönetimi becerileri”, “çalışma yöntemleri”, “toplam” puanlara ilişkin t değerleri $p < 0,01$ ve $p < 0,05$ önem düzeyinde anlamlı farklılıklar göstermiştir. Zaman yönetimi becerileri ve çalışma yöntemleri boyutunda da kızların puan ortalamaları, erkeklerin puan ortalamalarından büyük bulunmuştur. Bu durum, kız öğrencilerin çalışma zamanını ve dinlenme süresini iyi ayarlamaları, ders çalışma ve faaliyetlerini planlama ve uygulama alışkanlıklarının erkeklere göre daha iyi olmasından kaynaklanabilir.

Öğretim şekillerine göre öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarını belirlemek için yapılan analizler sonucunda altı alt boyutta, birinci öğretim ile ikinci öğretim öğrencilerinin görüşleri arasında bir farklılık bulunmamıştır. Bulgularımıza paralel olarak Sırmacı (2003), birinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören matematik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyi faktörüne göre ders çalışma alışkanlıklarının, “motivasyon”, “mekan”, “ders öncesi ve sonrası hazırlık”, “zaman yönetimi becerileri”, “çalışma yöntemleri” açısından anlamlı bir farklılaşma olmadığını açıklamıştır. Ancak Bay vd. (2005), sadece zaman yönetimi boyutunda birinci öğretim öğrencileri lehine anlamlı farklılıklar olduğunu ifade etmişlerdir. Nitekim etkili zaman yönetimi becerilerinin eksikliği, çalışma alışkanlıklarında en önemli bir problem olarak görülebilir.

Sınıf düzeyine göre birinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında motivasyon, mekan, ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerisi ve toplam boyutlarında anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Sadece çalışma yöntemleri boyutunda anlamlı bir farklılaşma olmamıştır. Zira daha önce yapılan araştırmalar, bulgumuzu destekler şekilde öğrencilerin çalışma becerileri ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir (Bay vd, 2005; Tulum, 2001). Aynı zamanda çalışma zamanının ve yerinin uygun bir şekilde seçilebilmesi için öncelikle öğrencilerin kendilerini tanımaları ve öğrenme stillerinin farkına varmaları gerekmektedir. Bunun için öğretim yılının başında üniversitelerde görevli eğitmen ve psikolojik danışmanlar tüm öğrencilerin öğrenme stillerini belirleyerek onların kendi stillerini fark etmelerine yardımcı olabilirler (Tümkiye ve Bal, 2006).

Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi öğrencileri arasında ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma düzeyleri açısından ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri ve toplam boyutlarında anlamlı bir farklılaşma bulunurken, diğer boyutlarda ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir. Aslında ders öncesi ve sonrası hazırlık yapmak, kolay bir işmiş gibi görünse de çok önemlidir. Zira en önemli zaman kayıpları bu dönemde yaşanmaktadır. Öğrencinin ne çalışacağına karar vermesi, gerekli malzemeyi bir araya getirmesi, ön hazırlık yapması ve nihayet çalışmaya oturması düşünüldüğünden daha fazla zaman almaktadır. Bundan dolayı birçok öğrenci hazırlık döneminde gerekenden daha çok zaman harcamak zorunda kalmaktadır. Bununla ilgili olarak öğrencinin çalışması gereken birkaç ders varken, yalnızca bir derse ağırlık verip, bütün çalışma zamanını derse ayırması, diğer derslerin geri plana itilmesi anlamına geleceğinden, istenilen amaçlara ulaşılması mümkün olmayacaktır. Bu nedenle her ders için belirli bir çalışma süresi kararlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin puan ortalamaları, Fen Fakültesi öğrencilerinin puan ortalamasından büyük olduğundan, ders çalışma alışkanlıklarına sahip olma düzeyinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Zira Tümkaya ve Bal (2006), öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının fakültelere göre farklılıklar gösterdiğini açıklamışlardır.

Sonuç olarak, öğretmenler öğrencilerinin derslerine düzenli bir şekilde çalışmalarını ve derslerinde özellikle sınavlarda başarılı olmaları için verimli ders çalışma alışkanlık ve becerileri kazanmalarını için çaba göstermelidir.

Öneriler

1. Öğrencilere ders çalışma alışkanlıkları, ilkokulun ilk kademesinden itibaren kazandırılmalıdır.
2. Öğretmenlerin ders çalışma alışkanlıklarıyla ilgili eksiklikleri Hizmet İçi Eğitim Kurslarıyla giderilmelidir.
3. Konular sadece sınıfta öğrenilmez, sınıf dışında yapılan etkinliklerle de öğrenilir. Bu yüzden öğrencilerin ders dışındaki çalışmaları da kontrol edilmelidir. Bu bağlamda velilerle de iş birliği yapılması yararlı olabilir. Böylece öğrenciler zamanı etkili kullanmayı, elverişli mekanda çalışmayı öğrenebilirler.
4. Öğrencilere verimli ders çalışma ortamlarının sağlanması, okul başarılarını büyük ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle, öğrencilerin ders çalışma ortamına sahip olmasının çalışma oryantasyonunu olumlu etkilediği sonucundan yola çıkarak ailelerin çocuklarına evde bir çalışma ortamı sağlaması önemlidir. Okulda da çalışma alışkanlıklarını yükseltebilmek için dersten kalan zamanlarında ders çalışmakla geçirebilecekleri ortamlar yaratılmalıdır (Demiroğlu-Memiş, 2007). Bu bakımdan okul kütüphaneleri büyük önem taşır. Bununla ilgili olarak öğrencilere kütüphaneyi kullanma alışkanlığı kazandırılmalı ve kütüphanelerdeki mevcut eksiklikler giderilmelidir.
5. Öğrencilerin çalışma alışkanlıklarının belirlenmesinde, öğretmen iyi bir gözlemci olmalıdır. Öğretmen, öğrencinin nerede hata yaptığını gözlemleyerek; öğrencinin başarılı olacağı çalışma alışkanlığını belirlemeli ve nasıl çalışması gerektiğini öğretmelidir.
6. Öğretmen yetiştiren kurumlar amaca uygun iyi ve etkili öğretmen yetiştirmelidir. Çünkü, etkili ve iyi öğretmenler derse sadece kendileri iyi hazırlanmakla kalmayıp, öğrencilerini de iyi hazırlanmaya alıştıırırlar (Kızıltepe, 2002). Aynı zamanda, öğrencinin ders öncesi hazırlıkları kalem ve defter temin etmekten öte ders ile ilgili bir ön hazırlığın yapılması yönünde olmalıdır. Bunun için ertesi gün derste işlenecek konudan öğrencinin haberi olmalı, hatta araştırma yapması istenmelidir (Özbey, 2007).

Kaynakça

- Arslantaş, M. (2001). Ortaöğretim Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları.(Diyarbakır Örneği).**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Bay, E., Tuğluk, N. ve Gençdoğan, B. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi, **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**. www.e-sosder.com ISSN:1304-0278, 4(14),s.: 94-104.
- Brown, W.F. ve Holtzman, W.H. (1984). **Survey of Study Habits and Attitudes Manual Supplement**, New York: The Psychological Corporation.
- Çil, B. (1995). **Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde Akademik Başarıyı Etkileyen Kimi Etkenler**, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- Demiroğlu-Memiş, A. (2007). Öğrencilerin Çalışma Oryantasyonlarını Etkileyen Demografik Faktörler. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 5(2),s.: 291-321.
- Grabill, K.M.; Lasane, T.P.; Povitsky, W.T.; Saxe, P.; Munro, G.D.; Phelps, L.M. ve Straub, J. (2005). Gender and Study Behavior: How Social Perception, Social Norm Adherence, and Structured Academic Behavior are Predicted by Gender, **North American Journal of Psychology**, 7(1).
- Gülmez, Y. (1992). Yüksek Öğretimde Öğrenci Başarısını Etkileyen Etmenler. **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Hong, E. ve Lee, K.H. (2000). Preferred Homework Style and Homework Environment in High-Versus Low-Achievement Chinese Student. **Educational Psychology**, 20(2).
- Hotaman, D. (2009). Bazı Kişisel Değişkenlerin Öğrencilerin Bağımsız Bir Partnerle ve Bir Grupla Çalışma Alışkanlıkları Üzerindeki Etkisinin Araştırılması. **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, (6), s.: 528-546.
- Houtte, M.V. (2004). Why Boys Achieve Less at School Than Girls: The Difference Between Boys' and Girls'. Academic Culture, **Educational Studies**, 30 (2).
- Kocabaş, İ. (1997). Toplam Kalite Yönetiminin Eğitimde Sağlayacağı Yararlar, Yüksek Öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme. Haberal Eğitim Vakfı, Ankara.
- Kızıltepe, Z., (2002). “İyi ve Etkili Öğretmen”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, 126, s.:10- 14.
- Küçükahmet, L. (1987). **Öğrencilerin Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları**, Ankara Üniversitesi: Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları , No:153. Ankara.
- Mullen, S. K. (1995). A Study of the Difference in Study Habits and Study Attitudes Between College Students Participating in Experiential Learning Using Portfolio Assessment Method of Evaluation and Student Not Participating in Experiential Learning, Southwestern Baptist Theological Seminary, School of Religious Education, The Degree of Doctor of Philosophy, UMI Number: 9707451.
- Özbey, N., (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Rasor, L. T., Rasor, R. A. (1998). Test Anxiety and Study Behavior of Community College Students İn Relation to Ethnicity .Gender, and Age. (ED 415942).
- Sırmacı, N. (2003). Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 11(2),s.:359- 366.

- Thomas, E. H.; William A. S. (1996). "Gender And Developmental Differences İn The Academic Study Behaviors Of Elementary. (Ebsco Host Research Databases Academic Search Premier, Journal of Experimental Education, Fall, 65 (1), 18, 22, 3 charts, 1bw; AN 9701261456).
- Tinklin, T. (2003). Gender Differences and High Attainment. **British Educational Research Journal** , 29 (3).
- Tulum, Y. (2001). Hemşirelik Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları. **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Turgut, İ., (1992) . "İlköğretimde Nitelik Sorunu". **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 8, s.:59-61.
- Tümkaya, S. ve Bal, L. (2006). "Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi". **Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 15(2), s.:313-326.
- Uluğ, F. (1981). Verimli Çalışma Alışkanlıkları Kazandırma Konusunda Yapılan Rehberliğin Okul Başarısına Etkisi, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara..
- Vergili, A., Atılğan, M. (1998) Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları İle Akademik Başarılarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Yüksel-Şahin, F. ve Hotaman, D. (2007). "Bazı Kişisel Değişkenlerin Ortaöğretim Öğrencilerinin Çalışma Becerileri Üzerindeki Etkisi. **16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 5-7 Eylül**, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat.